

La peça del mes

Museu de Tortosa

HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC
DE LES TERRES DE L'EBRE

Conjunt de pesos de teler i fusaioles

Aquest conjunt de peces de fang cuit té formes i dimensions diferents, però servia per a dos processos complementaris de fabricació de peces tèxtils: les més petites i de forma bicònica són conegudes pels arqueòlegs com a fusaioles i eren emprades com a contrapès per tensar i fer girar el fus (que s'enganxava pel forat que presenten al centre de la peça) amb l'objectiu de tórcer una fibra tèxtil i convertir-la en fil, apte per ser usat en la fabricació de peces de roba.

Les altres, més grans i de forma prismàtica (dos d'elles) i

ovoide (un exemplar, que és de pedra), s'anomenen pondus i presenten un forat a la seua part frontal que era emprat per lligar-hi els fils amb l'objectiu de crear un moviment de tensió cap a baix i poder ser manipulats en el teler mentre es teixien. Un dibuix situat just a la vora de la vitrina del Museu on s'exposen aquestes peces permet fer-se una idea molt gràfica de la funcionalitat que tenien.

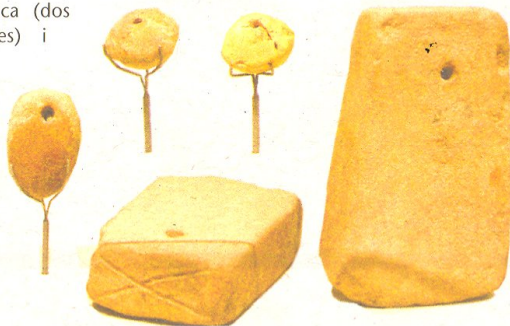
Les cinc peces van aparèixer a les excavacions arqueològiques realitzades entre

els anys 1996 i 1999 al poblat ibèric de les Planetes, ubicat ben a prop de la vil·la romana de Barrugat, entre Bitem i Tivenys, dins dels límits municipals de Tortosa. Aquest poblat, tot i que ja havia estat identificat com a tal per F. Esteve a meitat de la dècada dels quaranta del segle passat, va patir una forta agressió al final de la dècada dels vuitanta del mateix segle, quan el turó on s'assentava fou emprat com a simple gravera per al revestiment del canal de l'esquerra de l'Ebre, de manera es pogué excavar científicament només un deu per cent del jaciment inicial i la resta va quedar destruïda.

El fet que apareguessen al mateix àmbit del poblat fins a 28 pe-

ces de pondus ens indica clarament la importància que tenia en el món ibèric la fabricació de peces de roba. A més a més, com que presenten mides i pesos diferents, ha fet pensar als arqueòlegs que les més petites eren emprades per fabricar peces més lleugeres i fines, com ara túniques, mentre que els més grans serien aptes per fer teixits més forts, com mantos o capots. Una vegada les peces de roba havien estat teixides, sabem que els ibers les tenien de colors variats, extrets de diversos productes naturals, tal com es va poder comprovar en el jaciment del coll del Moro (Gandesa), on fou localitzat un àmbit on hi havia restes de colorants tèxtils.

Joan-Hilari Muñoz

Època ibèrica (segles v-II aC).

Jaciment arqueològic de les Planetes (Bitem-Tortosa).
Núm. inventari: P-001.

Per saber-ne més:

AADD. *L'assentament ibèric de les Planetes. Tortosa, Baix Ebre. Viure vora el riu durant la protohistòria.* Tarragona: Arola Editors, 2003